

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ใน โรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาของครูผู้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ใน โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ใน 4 ด้านคือ ด้านนักเรียน ด้านการเรียน การสอน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของครูผู้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ใน โรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ใน 4 ด้าน โดยจำแนกตามตัวแปรต้น คือ เพศ อายุ และอายุราชการ
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ใน โรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ใน โรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่เพศ อายุ และอายุราชการ มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน ทั้งโดยรวมและรายด้านที่แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นครูผู้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนเรียนร่วมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 300 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาเรื่องนี้ ได้กำหนดขนาดตัวอย่างที่ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ได้ตัวอย่างจำนวน 169 คน ด้วยการใช้สูตรของ เกรจซีและมอร์แกน (1970: 607-610) โดยมี ขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

2.1 สุ่มเจาะจงอำเภอ จำนวน 6 อำเภอ จำนวน 28 โรงเรียน
 สุ่มแบบเจาะจงได้กลุ่มตัวอย่าง 169 คน แยกเป็นโรงเรียนแกนนำ 155 คน โรงเรียนที่เข้าโครงการโรงเรียนเรียนร่วม 14 คน โดยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรจซีและมอร์แกน (สุนทร โคตรบรรเทา, 2547 : 169)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นคำถามที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ และคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ โดยแบ่งเนื้อหาของแบบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของครูผู้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
- ตอนที่ 2 ปัญหาการเรียนการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 4 ด้าน
- ตอนที่ 3 ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 เพื่อขออนุเคราะห์เก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่อุดรธานี เขต 3 ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 ฉบับ และกำหนดวันรับคืนเมื่อครบกำหนด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษากระทำด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ปัญหาครูผู้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 ที่มี เพศ อายุ และอายุราชการ นำค่าเฉลี่ยระดับปัญหาไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ที่ใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์โดยรวม รายด้าน และรายข้อ
3. แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะปัญหา นำมาแจกแจง และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 สรุปการศึกษาได้ดังนี้

1. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านอยู่ระดับปานกลาง รายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านนักเรียน เรื่องนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะมีข้อจำกัดในเรื่องการอ่านและการเขียน นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะเรียนวิชาการได้น้อยกว่าเด็กปกติ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีปัญหาการเรียนคณิตศาสตร์นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสนใจในบทเรียนน้อย นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีสมาธิในการเรียนสั้น
2. เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน รายข้อ พบว่า
 - 2.1 ครูผู้สอนเพศต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยรวมรายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน
 - 2.2 ครูผู้สอนอายุต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยรวม รายด้าน และรายข้อ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ความต้องการพิเศษเข้าไปในระบบการศึกษาปกติมีการร่วมกิจกรรมและใช้เวลาว่างช่วงใด ช่วงหนึ่งในแต่ละวันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ ซึ่งสังคมไม่สามารถแยก คนพิการออกจากคนปกติได้ ในการจัดการศึกษาก็เช่นกันคือ จัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน ในระบบการศึกษาเดียวรวมทั้งเด็กต้องได้รับการสนับสนุนทุกด้านรวมทั้งด้านวิชาการ โรงเรียน ต้องปรับหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน (กรมวิชาการ. 2541 : 9) นักเรียนที่มีปัญหา ทางการเรียนรู้ เป็นเด็กที่มีปัญหาในการใช้ภาษา การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการคิด คำนวณ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนที่มีปัญหาด้าน การเรียนรู้จะมีปัญหามากในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ในการกิจกรรมจึงต้องคำนึงถึง ความสามารถของผู้เรียน ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่าการประกันคุณภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะต้องได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมอย่างรอบด้านคือ มีสุขภาพดี มีความรู้ความสามารถ เต็มศักยภาพ ช่วยเหลือตนเองได้ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2541 : 9) ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานิยา บุญเกียรติ (2543 : 58) ได้ศึกษา สถานภาพและปัญหาการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษากรม 7 ด้านคือ อาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้าน การจัดการเรียนการสอน ด้านนิเทศการศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัด และประเมินผล ผลการวิจัยสถานภาพการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีสภาพ การปฏิบัติงานโดยรวมปานกลาง และสภาพปัญหาโดยรวมปัญหาน้อย และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นิตยา นิลอุหา (2534 : 59) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ในการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่าระดับสติปัญญา ความสามารถ ทางภาษา ทักษะคิดของเด็กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 ด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียน เรียนร่วมได้ดำเนินการในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มากขึ้น มีบุคลากรทางการศึกษาพิเศษมากขึ้น และมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนร่วมให้สอดคล้องกับสภาพของเด็กได้เป็นอย่างดี ผลการศึกษา ในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา แพงจันทร์ (2541 : 59) ได้ศึกษาความสามารถ ในการเขียนคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนร่วมในโรงเรียนปกติจากการสอน เขียนแบบบูรณาการกับเกม พบว่า นักเรียน

ที่สอนเขียนแบบบูรณาการกับเกมมีความสามารถเขียนคำก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน โดยหลังจากการทดลองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสามารถเขียนคำสูงกว่าก่อนการทดลองและอยู่ในระดับดี

1.3 ด้านสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนมีผลต่อการพัฒนาของเด็กในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน เพราะเป็นการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่สัมผัสได้ ย่อมเกิดการเรียนรู้ ที่สนุกสนาน พันธกรรมและสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนดระดับสติปัญญาของเด็ก ในการจัด สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัย ย่อมเกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพ และความถนัดของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิค (1996 : 56) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนพิเศษกับห้องเรียนปกติ (เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ กับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม) โดยใช้โปรแกรม CISSAR กับนักเรียนในห้องเรียนร่วม และห้องเรียนพิเศษ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยน พฤติกรรมในทางบวกได้ดีกว่าเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม

1.4 ด้านสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการสื่อวัสดุและอุปกรณ์ มีความจำเป็นในการนำมาเป็นองค์ประกอบการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูมีการวางแผน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและเก็บรักษา สื่ออุปกรณ์บางอย่างจะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหา ทางการเรียนรู้ ยิ่งต้องใช้สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มาก เพราะจะช่วยให้เด็กเข้าใจ ในเรื่องที่ครูสอนได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ส่องแสง สารบัญญัติ (2543 : 70) ได้ ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษา อุดรธานี ผลการศึกษา ปัจจัยด้านงบประมาณ และด้านอาคารสถานที่ มีปัญหาหนักที่สุด การมีขีดจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้ครูไม่มีงบประมาณในการดำเนินงาน การพัฒนาสื่อ การเรียนการสอนและการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เหมาะสม ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ ตามต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน ส่วนด้านบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน และ ด้านการประสานงาน มีปัญหาระดับปานกลาง ส่วนครูที่สอนใน โรงเรียนต่างกัน มีปัญหา การจัดการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้านที่ไม่ต่างกัน

2. เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 พบว่า ครูผู้สอนที่ เพศ อายุ อายุราชการ ที่แตกต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทาง การเรียนรู้ทั้งโดยรวมที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า

โรงเรียนเรียนร่วมได้ดำเนินการจัดการศึกษาโดยยึดมาตรฐานการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และกรอบในการดำเนินงาน 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาการตามความสามารถ บุคลากรในโรงเรียนและชุมชน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาของนักเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน เน้นการวางแผน พัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการเรียนร่วม มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านสิ่งแวดล้อม เน้น ปรับสภาพภูมิทัศน์ทั้งในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และด้านสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก เน้นส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษา แก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนร่วม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 โรงเรียนควรมีการวางแผนในการจัดระบบการจัดการเรียนร่วมที่ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม

1.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการเรียนร่วมควรมี การกำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง และการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดทำสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยการแก้ปัญหาคำนวณของนักเรียนที่มีปัญหา

2.2 ควรมีการวิจัยการแก้ปัญห การพูด การอ่าน การเขียน และการสะกดคำ ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน